

ת"ד 1014/02/17 - מדינת ישראל נגד מיכל אוטמזגין

28 דצמבר 2017

בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה
ת"ד 1014-02-17 מדינת ישראל נ' אוטמזגין

פרק 6770/16

לפני כבוד השופט אורן בועז
המאשימה מדינת ישראל

נגד הנאשמים מיכל אוטמזגין

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד נוי פרח.

ב"כ הנאשמת: עו"ד גבי סעדון, עו"ד אשר סיבוני, עו"ד אליהו ברמי.

הנאשמת

[פרוטוקול הושמט]

גזר - דין

ראוי לציין לטובת הנאשמת, כי טרם הסתיימה פרשת התביעה ולאחר עדותה של המתלוננת, הודתה הנאשמת בעובדות המופרטות בכתב האישום במסגרת הסדר טיעון והורשעה בעבירות של: **הפקרה אחרי פגיעה**, עבירה בניגוד לסעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה; **נהיגה רשלנית אשר גרמה לתאונת דרכים בה נחבל אדם חבלה של ממש**, עבירה לפי סעיף 38(3) יחד עם סעיף 62(2) לפקודה.

בהתאם לעובדות המוסכמות בהן הורשעה, נהגה הנאשמת ביום 23.08.16 בשעה 07:50 לערך, ברכב פרטי מסוג יונדאי בעיר יבנה ברחוב העצמאות, מכיוון דרום לכיוון צפון.

באותה עת חצתה הולכת הרגל את הכביש במעבר החצייה, מימין לשמאל, בהגיעה אל מעבר החצייה, המשיכה הנאשמת בנסיעה שוטפת, לא הבחינה כלל בהולכת הרגל ופגעה בה תוך כדי בלימה עם חזית הרכב.

בעקבות התאונה, הוטחה הולכת הרגל ארצה ונחבלה בראשה, כאשר היא סובלת מדימום תוך גולגולתי. הנאשמת, אשר ידעה כי בתאונה נפגעה קשה הולכת הרגל, לא עצרה כדי לברר את מצבה, לא הזעיקה עזרה, נסעה לאחור ועקפה מימין את הולכת הרגל אשר הייתה שרועה על הכביש ועזבה את המקום.

בהמשך לא דיווחה הנאשמת לאיש על מעורבותה בתאונה והמשיכה בסדר יומה הרגיל עד להגעת המשטרה אליה, שלושה ימים לאחר התאונה ביום 26.8.16 בשעה 1:00 בעקבות חקירה משטרתית.

בעקבות התאונה, הובהלה הולכת הרגל לבית החולים "קפלן" וממנו לבית חולים "בלינסון" כאשר סובלת מדימום תוך גולגולתי, כאבי ראש עזים ואושפזה במחלקה נירוכירורגיה עד ליום 28.8.16.

במעשיה האמורים לעיל, לאחר שגרמה לתאונה ואף שבתאונה נפגעה הולכת הרגל חבלה של ממש, לא עצרה הנאשמת במקום התאונה על מנת לברר תוצאותיה ולא הזעיקה עזרה ובכך הפקירה הנאשמת את הולכת הרגל לאחר פגיעה בה.

בתאריך 29.08.17 הורשעה הנאשמת בעבירות המיוחסות לה בכתב האישום לאחר שהציגו הצדדים הסדר טיעון עונשי.

בהתאם להסדר הטיעון נשלחה הנאשמת לשרות המבחן לשם קבלת תסקיר, כאשר המאשימה הגבילה עצמה בעתירתה להשית על הנאשמת עונש מאסר בפועל לתקופה של 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה ממושכת, פסילה על תנאי, קנס ופיצוי, ומאידך ההגנה חופשיה בטיעוניה להקל בעונשה של הנאשמת, בהתאם להמלצות תסקיר שירות המבחן.

במועד הטיעונים לעונש, הונח בפני תסקיר שרות המבחן שהמליץ על העמדתה של הנאשמת לתקופת מבחן של שנה בצד הטלת עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות.

בנוסף, נשלחה הנאשמת לבדיקת כשירותה לבצע עבודות שירות ונמצאה מתאימה בהתאם לחוות דעתו של הממונה מיום 22/11/17.

טיעוני התביעה

ראיות לעונש

במסגרת ראיותיה לעונש העידה המאשימה את המתלוננת שהסתייעה בבתה הגב' ל' א' שהקריאה מכתב מאמה ובו סיפרה את השתלשלות האירועים מיום התאונה.

הטיפול הרפואי שעברה לאחר קרות התאונה, הכאבים שסובלת מהם ואינם מרפים ממנה, מצבה הנפשי שהידרדר והפכה מאשה עצמאית ומתפקדת, לאשה הזקוקה לסיוע יומיומי מבני משפחתה.

המאשימה ציינה כי כתב האישום מגלה מעבר לכיעור המוסרי הטבוע בעבירת ההפקרה כשלעצמה, משנה חומרה

מסוים כאשר הנאשמת לאחר שפגעה במתלוננת נסעה לאחור, עקפה את הנפגעת ונסעה לדרכה.

למרות שידעה כי פגעה במתלוננת, לא הודיעה לרשויות בזמן אמת, נסעה לביתה ורק לאחר מספר ימים אותרה הנאשמת במאמץ משטרת שירותו אין לבטל, משכך אין לטעון כי קבלה אחריות על מעשיה אחריות בשלב הראשוני אלא רק בהמשך הדרך.

הערך המוגן כמובן חיי אדם שהם מה שעומד בבסיס העבירה של הפקרה והשמירה על סדר חברתי וערכי מוסר מינימליים.

עוד הפנתה המאשימה לפסיקת בית המשפט העליון שבמקרים דומים כדוגמת מקרה דן אישרו עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח.

רע"פ 1670/16 מוחמד עווידה, בית המשפט העליון בנסיבות דומות אישר עונש של 10 חודשי מאסר בפועל ו-6 שנות פסילה.

ע"פ 5516/15 פארס נעיראת, במקרה בו הנאשם פגע בקטין ומיד לאחר מכן נמלט מהמקום, הנאשם נידון ל-10 חודשי מאסר ו-3 שנות פסילה.

משכך המאשימה טענה כי עונש מאסר בפועל של 10 חודשים הוא עונש ראוי במקרה דן תוך התחשבות בכל הנסיבות לקולא של הנאשמת

המאשימה ציינה כי עבירת ההפקרה היא התנהגות עבריינית מתמשכת בשל אי הגשת העזרה ודיווח מידי לרשויות החוק.

בצד עונש המאסר בפועל ציינה המאשימה כי בעניין הפסילה בפועל שיש להשית על הנאשמת, המתחם הראוי הוא בין 5-8 שנות פסילה לצד פסילה על תנאי ופיצוי, בהתאם למצבה של המתלוננת שבא לידי ביטוי במסמכים הרפואיים ובדברים שסיפרה בבית המשפט.

בהתייחס לפסיקה שהגישה ההגנה נטען, כי אין להקיש מהם גזרה שווה, מאחר והמקרים שונים בנסיבותיהן ובחומרתן למול התיק שבנדון.

טיעוני ההגנה

ראיות לעונש

ההגנה העידה מטעם הנאשמת את חברתה הגב' שולי לניאדו, שסיפרה על הכרותה עם הנאשמת, פועלה, ילדיה, נכדיה ועזרתה הרבה למען הבריות, היותה גננת ומחנכת מזה עשרות בשנים.

עוד הדגישה את צערה העמוק של הנאשמת על פגיעתה במתלוננת, היסורים שמייסרים את נשמתה בשל המעשים המכוערים שביצעה את נטשה את המתלוננת בזירת התאונה מבלי להגיש לה כל עזרה. מעשים העומדים בסתירה תהומית לאורחות חייה, עיסוקה והיותה אם וסבתא לנכדים.

בטיעונו הדגיש הסנגור כי הנאשמת לוקחת אחריות מלאה על מעשיה החמורים, מביעה חרטה אמיתית מעומק ליבה,

חרטה אמיתית, שאינה נגועה בשיקולי הקלה בעונש למיניהם.

עוד ציין הסנגור שכחלק ממכלול השיקולים להסדר נשקלו כשלים ראייתיים ולא רק נסיבותיה האישיות של הנאשמת.

הנאשמת שיתפה פעולה במהלך כל חקירתה, מדובר באישה מבוגרת שעשתה טעות בשל לחץ ושיקול דעת מוטעה והיתקלות בסיטואציה קיצונית. מדובר בנאשמת נורמטיבית שביצעה מעשה שאינו נורמטיבי, כשל מוסרי שהשלכותיו ילווה כל חייה, מעשה שהיא בושה ומצרה עליו עד מאד.

הנאשמת עובדת שנים רבות כסייעת בגן ילדים, מקובלת על כולם, מחנכת, מסבירת פנים, אדיבה מנומסת ובעלת ערכים שכשלה כשל קשה.

יש להתחשב בכך שהנאשמת נעדרת עבר פלילי, נוהגת כ-30 שנה ואין בעברה כל אירוע תאונתי או חמור אחר.

הסנגור ציין כי השיקול ההרתעתי בענישה של מאסר בפועל אינו משיג מטרתו והפנה לוועדת דורנר ומסקנותיו.

במקרה דנן, ההרתעה הושגה במלוא מובנה עוד כשהגיעו שוטרים לפתח ביתה של הנאשמת והובילו אותה לחדר החקירה, תחושתה של הנאשמת, ההלם, הבושה, הדיונים בבית המשפט ותגובת בני משפחתה וסובביה גרמו לנאשמת אפקט קשה.

הסנגור הפנה לתסקיר שירות המבחן החיובי מאד, אשר התרשם מהבעת החרטה המלאה, קבלת האחריות, ההכאה על חטא, החשש הנמוך מאד להישנות עבירות דומות בעתיד והעדפת הפן השיקומי למול הפן ההרתעתי שבסופו המלצה לעונש של מאסר בעבודות שירות לצד צו מבחן ושילובה של הנאשמת בהליך טיפולי במסגרתו.

הסנגור הפנה למספר פסקי דין שלטעמו נסיבותיהם דומות או חמורות מהמקרה של הנאשמת **שהלכו במתווה השיקומי כהמלצה בתיק זה:**

ע"פ 1789/14 עינת נחמיה, בית משפט העליון אישר עונש של 4 חודשי מאסר בפועל במקרה של אם חד הורית, שנהגה ללא רישיון נהיגה בר תוקף, סתה ימינה ופגעה במתלונן שהוטח על השמשה ונחבל חבלות של ממש.

ע.פ. 1206/07 נסים שאדי, בית משפט המחוזי בנצרת אישר עונש מאסר של 3 חודשים בדרך של עבודות שירות, במקרה זה הנאשם צעיר בן 22 ומחצה, נהג על טרקטורון בהיותו בלתי מורשה ופגע בהולכת רגל וגרם לה לחבלות של ממש.

ת"פ 23796-08-14 קיריל סודלקין, של בית משפט מחוזי חיפה, שם הנאשם נהג ברכב פרטי, פגע ברוכב אופניים קטין ונדון ל-6 חודשי עבודות שירות.

ת"ד 8744-10-12 א.א., במקרה זה, בנוסף לעבירת ההפקרה, הנאשם היה תחת השפעת אלכוהול, בית משפט לתעבורה בירושלים גזר על הנאשם 6 חודשים שרוצו בעבודות שירות למרות שהתביעה עתרה למאסר בפועל של למעלה משנה.

לדעת ההגנה העונש הראוי שיש לגזור על הנאשמת בהתחשב בנסיבות, בהמלצת שירות המבחן וחוות דעת הממונה הוא מאסר בפועל אשר ירוצה בעבודות שירות.

הנאשמת נפסלה עד תום ההליכים והפקידה את רישונה עוד ביום 26/8/16 ועל כן יש לנכות תקופה זאת מהפסילה בפועל אשר תוטל עליה.

בנוסף הציע הסנגור כי יוטל על הנאשמת יש להטיל על הנאשמת רכיב של פיצוי לנפגעת העבירה עד לסכום של 10,000 ₪ בהתחשב בכלל השיקולים.

דבריה בפני בית המשפט, כאשר היא מתייפחת בבכי בעודה מפנה מבטה לעבר המתלוננת ומשפחתה, הביעה את צערה הרב וביקשה סליחה מהמתלוננת על מעשיה ובהמשך ביקשה להקריא מכתב שכתבה למתלוננת, הממחיש את צערה והחרטה על מעשיה:

"סליחה, בתוך ליבי חרטה עמוקה נצורה, בליבי התפתחה לה דמעה מלוחה, מנסה לך אישה יקרה, להמחיש את אותה הרגשה-שגורמת לליבי להבין שטעה, אני מצטערת על שעשיתי מעשה כה חמור, מעשה שהוא בהחלט אסור, סליחה על מילה שלא נאמרה, סליחה על שתיקה בזמן הפגיעה, סליחה על שהנחתי לך להישאר לבד, סליחה שלא נשארתי שם כדי לתת לך יד, סליחה על לחישה כשהיה צריך לצעוק, סליחה על צעקה כשהיה צריך לשתוק, סליחה על כוונות שעמוק בפנים נשארו, סליחה על חלומות שמע התפוררו, סליחה על טעות איומה שנעשתה, סליחה על חיי שממש שינתה, אני טעיתי, וממך אני מבקשת, מעומק ליבי, רק למחול... ני נורא מצטערת, אני מצטערת על כל מה שקרה, על שעשיתי דבר כה איום ונורא ומבקשת סליחה".

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן שהוגש מיום 21/11/17 עולה התמונה הבאה: הנאשמת בת 58 שנים, נשואה, אם לשני ילדים וסבתא לשתי נכדות, עובדת כסייעת בגן ילדים ומתגוררת בגן יבנה.

הנאשמת נעדרת עבר פלילי והרשעותיה בתעבורה כולן מסוג עבירות מסוג קנס.

בהתייחס לעבירות שבוצעו על ידה, תיארה את נסיעתה ביום ביצע העבירה כנסיעה שגרתית, לא הבחינה בהולכת הרגל והופתעה מאוד מכך שפגעה בה. תארה שחוותה זעזוע, לחץ ואשמה ולא הצליחה להפעיל שיקול דעת ולהגיב באופן יעיל. כאשר הבחינה ברכב נוסף שמתקרב, האמינה כי הוא יושיט עזרה לנפגעת ועזבה את המקום.

לדבריה, בשל תחושות פחד, בושה ולחץ, וכיוון שהאמינה שפגיעתה באדם וגרימת נזק מנוגדים לאורחות חייה ולתפיסתה העצמית, לא שיתפה איש בסביבתה בביצוע העבירה. לדבריה, ככל שחלף הזמן, חששה מהשלכות מעשיה ולא הצליחה לפעול באופן שקול. רק בעקבות הגעת השוטרים לביתה, בני משפחתה נחשפו למעורבותה בתאונה והפגיעה במתלוננת.

הנאשמת שיתפה בדאגתה ובכאב שחשה ביחס למצבה של המתלוננת ולפגיעה בה, ושרות המבחן התרשם שרמת הסיכון מהנאשמת לחזרה על התנהגות דומה הינה נמוכה.

עורכת חוות הדעת ציינה, כי במידה ויוטל על הנאשמת מאסר בפועל, תחוה הנאשמת התדרדרות נוספת במצבה הרגשי אשר עלולה להחריף את רמת החרדה והמאפיינים הנוקשים באישיותה.

בסופו של תסקיר המליץ שרות המבחן כי יוטל על הנאשמת עונש מאסר אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות לצד צו מבחן למשך שנה.

קביעת מתחם העונש ההולם

לצורך קביעת הענישה, יש לבחון ולבודד ראשית את מתחם הענישה הרלוונטי ורק לאחר מכן יוכל בית המשפט לצקת לתוך המתחם הנוהג את מכלול הנסיבות הספציפיות, זאת כדי לתת מענה לשאלה, האם מצויה הענישה הראויה בתוך המתחם הנוהג או שמתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות סטייה ממתחם זה.

ביחס לעבירת ההפקרה, החוק עבר תיקון ושינוי מהותי (חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 101), התשע"ב-2011, ס"ח 2319, 9.11.11).

הוראות החוק תוקנו באופן הבא:

64א. (א) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם, אשר היה עליו לדעת כי בתאונה נפגע אדם או עשוי היה להיפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה ולהזעיק עזרה, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, או עצר כאמור ולא הזעיק עזרה, דינו - מאסר שבע שנים.

(ג) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נגרמה לאדם חבלה חמורה או שבה נגדם, ולא עצר או לא הזעיק עזרה כאמור בסעיף קטן (ב), דינו - מאסר 14 שנים.

עולה כי המחוקק בנה מדרג של שלושה מצבים: הפקרה ברשלנות, הפקרה במודעות והפקרה בנסיבות מחמירות.

ביחס למדרג הנמוך של עבירת ההפקרה קבע המחוקק רף מאסר מכסימאלי של 3 שנות מאסר, ביחס להפקרה במודעות נקבע רף מכסימאלי של 7 שנות מאסר ואילו ביחס לרף החמור ביותר - הפקרה בנסיבות מחמירות נקבע רף מכסימאלי של 14 שנות מאסר.

בפרשה שבפני, אנו עוסקים במדרג האמצעי של עבירת ההפקרה, דהיינו עבירה בניגוד לסעיף 64א (ב) בפקודת התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן - בפקודה).

המחוקק הציב את עבירת ההפקרה בראש מדרג חומרת עבירות התנועה.

בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון תכליתה של עבירת ההפקרה היא להגן על שלושה ערכים חברתיים: הראשון והעיקרי הוא מתן עזרה רפואית לנפגעי תאונות דרכים; השני הוא מניעת הימלטותם של אשמים; השלישי הקלת פעולתם של גורמי אכיפת החוק (ע"פ 9628/09 **שרעבי** נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)). התיקון לחוק במסגרתו שונה נוסח סעיף 64א לפקודה עולה בקנה אחד עם הכללת תכליות המשנה לצד התכלית הרפואית העיקרית.

עבירת הפקרה היא עבירה מכוערת ואין להשלים עם נורמת התנהגות שלאחר התאונה הנאשמת עזבה את המקום, ודאגה רק לעצמה.

הדין מחייב נהג שהיה מעורב בתאונה, בין אם הוא אחראי לה ובין שאיננו אחראי לה, לעצור במקום התאונה כדי לעמוד על תוצאותיה, להושיט עזרה ולהזעיק עזרה במקום שבו נחוצה עזרה כזאת. תכלית האיסור היא, אם כן, כפולה ואף משולשת. בראשונה הושטת עזרה לשם הצלת חיי אדם או לשם קידום הטיפול הרפואי בו. בשנייה, סיוע לחקירת התאונה כדי לאפשר אכיפת החוק. בשלישית, ביטוי לסולם ערכים מוסרי המוציא מגדריו אדם הפוגע בזולתו, גם בלי צדייה, עוזב את הנפגע, מפקיר אותו לסבלו והולך לדרכו ולעיסוקו כאילו לא אירע דבר [ע"פ 8349/12 גראב נ' מ"י (פורסם בנבו)]; ע"פ 1977/05 גולה נ' מ"י (פורסם בנבו); ע"פ 5000/08 סומך נ' מ"י (פורסם בנבו); ע"פ 2247/10 ימיני נ' מ"י (פורסם בנבו); ע"פ 9628/09 שרעבי נ' מ"י (פורסם בנבו)].

עבירת ההפקרה נתפסת כעבירה חמורה מאד המעידה על שפל ערכי-מוסרי בצד הכשלת גורמי החקירה בכוונת מכוון כדי להימלט מן הדין [ע"פ 7878/12 ארגוב נ' מ"י (פורסם בנבו) והפסיקה הנזכרת שם]. באחרונה יחסית, במסגרת תיקון לפקודת התעבורה ראה המחוקק להעלות את הרף העליון של העונש בגין עברה זו.

ברע"פ 3626/01 "ויצמן נ' מדינת ישראל, ציין כב' השופט חשין:

"מעשהו זה של הנוהג הבורח פוגע בשורשי הסולידריות החברתית והאישית המינימלית לקיומה של חברה תקינה. בריחה של נהג מן המקום היא מעשה אנטי-חברתי ואנטי-מוסרי מובהק, וראוי הוא כי יענש בכל חומר הדין".

בע"פ 5867/09 "קרביאשוילי נ' מדינת ישראל, הבהיר ביהמ"ש העליון את החומרה היתרה הנובעת מעבירת ההפקרה:

"עבירת ההפקרה היא מין העבירות הקשות עלי ספר החוקים בפן המוסרי המאפיין אותה. מקורה בערך המוגן המעגן בתחומי המשפט את החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לנפגע, לדאוג לשלומו, ולהציל את חייו. חובה מוסרית זו קיבלה לבוש משפטי הנשען על יסודות של אתיקה וערכים אנושיים. היא משקפת תפיסה המחייבת אדם להושיט עזרה לזולתו המצוי בסכנה, ולהצילו ככל שידו מגעת... מעשה הפקרה פוגע בגרעין הסולידריות החברתי והאישית המקיים חיי חברה תקינים... בצד הערך של הבטחת מתן עזרה מיידית לנפגע בתאונה על ידי נהג שהיה מעורב בתאונה, כדי להגן על חייו ושלומו הגופני של הנפגע, נועדה עבירת ההפקרה למנוע מנהג המעורב בתאונה מלחמוק מאחריות, ולהקל על רשויות אכיפת החוק לברר כיצד נגרמה התאונה, ומי אחראי לה...".

בע"פ 2247/10 שלום ימיני נ' מדינת ישראל, קבע כבוד השופט עמית, כי מתחם הענישה בעבירת ההפקרה הניצבת לבדה נע בין 9 חודשי מאסר ל - 24 חודשים - וזאת מבלי שנשווה בין מקרה זה למקרה שבפני, שכן שם כללו העבירות פגיעות קשות בקרבנות.

בע"פ 1825/14 סרחא'ן נ' מדינת ישראל, נקבע מתחם עונש הולם בין 6 חודשי מאסר - ל - 36 חודשים, כאשר על המערער, נהג צעיר נגזרו 8 חודשי מאסר.

בע"פ 5000/08 סומך נגד מדינת ישראל, נגזרו על המפקיר 10 חודשי מאסר, אף שדובר בהפקרה ברשלנות.

בע"פ 1789/14 עינת נחמיה נ' מ.י (פורסם בנבו) הורשעה נאשמת אם חד הורית, בעבירות של הפקרה לאחר פגיעה

ובנהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, ונגזרו עליה העונשים הבאים: מאסר בפועל לתקופה של 4 חודשים, מאסר של 4 חודשים על תנאי, 18 חודשי פסילה (מהם 9 חודשים בפועל ו-9 חודשים על תנאי).

ברע"פ 1119/14 ליטל ברבי נ' מדינת ישראל, אישר בית המשפט העליון עונש מאסר של 4 חודשים לריצוי בפועל ופסילת רישיון נהיגה לתקופה של 6 שנים, במקרה בו הורשעה הנאשמת בעבירת הפקרה לפי סע' 64א(ב), מדובר בבחורה צעירה, אם חד אורית עם נסיבות אישיות קשות שלא יוחסה לה אחריות לתאונה, שעזבה את מקום התאונה ולאחר מכן הסגירה את עצמה למשטרה.

בת"פ 8079/09 חסאן אבו סביתאן, גזר בית המשפט המחוזי במסגרת הסדר טיעון, 6 חודשי מאסר בפועל על נאשם שהורשע בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה בהולכת רגל שנחבלה חבלות של ממש מבלי שהיה אחראי לתאונה. בהמלצת בית המשפט העליון חזר בו המערער על הערעור בנוגע למאסר בפועל שנגזר עליו.

בעפ"ת 24273/03/17 (מחוזי-חיפה) דיאב נ' מדינת ישראל, הקל בית המשפט המחוזי והפחית מעונש של 7 חודשי מאסר לעונש 6 חודשי עבודות שירות, בעניינו של נאשם שהורשע בעבירות של הפקרה לאחר פגיעה ואי מסירת הודעה למשטרה וזוכה מאחריותו לתאונה

לאור הפסיקה דלעיל,באתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע בין 6 חודשי מאסר ל-24 חודשים, לרבות פסילת רישיון הנהיגה לתקופה עד ל-6 שנים.

לא מצאתי מקום לסטות ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום.

גזירת העונש המתאים לנאשמת

בגזירת העונש המתאים לנאשמת, מן הראוי ליתן את הדעת לנסיבות הבאות:

הפגיעה של העונש בנאשמת, מובן הדבר כי הטלת עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה יפגע בנאשמת, באורח חייה, במשפחתה, בפרנסתה ועלול לדרדר את מצבה הרגשי ולהחריף את רמת החרדה בה היא מצויה.

עברה התעבורתי של הנאשמת, הנאשמת נוהגת משנת 1985 ולחובתה 10 הרשעות קודמות מסוג ברירת משפט. לנאשמת אין עבר פלילי.

עבירה של הפקרה אחרי פגיעה עוטה כסות של חרפה על מבצעה, המצביעה על אישיות בלתי מוסרית לכאורה של מבצעה.

נסיבות ביצוע העבירה חמורות שכן נקבע כי הנאשמת אשמה בגרימת התאונה בפוגעה בהולכת רגל שחצתה מעבר חציה כדין והסבה חבלות של ממש ובהמשך עזבה את המקום, נמלטה לביתה מבלי שעצרה, הגישה עזרה או דיווחה על כך.

אין ספק, כי הנאשמת לא תכננה להיות מעורבת בתאונה ולהפקיר את מי שפגעה בה ואולם אין לומר כי עבירת ההפקרה שעברה היא רגעית וללא מחשבה. הנאשמת למרות שהייתה מודעת לפגיעתה בהולכת הרגל המשיכה בנסיעתה מבלי להזעיק עזרה כלשהיא או להסגיר עצמה למשטרה ולא דיווחה לאיש מבני ביתה.

רק, כעבור שלושה ימים אותרה בביתה לאחר חקירה משטרתית.

התנהגותה זו, לאחר התאונה כאשר הימים חולפים והיא אינה מדווחת על התאונה, מלמדים על בחירה מודעת מתוך רצון להתחמק מהתוצאות הכרוכות של היותה הנהגת הפוגעת.

לא נוכל לדעת לעולם, האם אלמלא איתורה על ידי המשטרה, הייתה מסגירה עצמה הנאשמת לגורמי החקירה.

תסקיר שרות המבחן ציין כי: **"לדבריה, ככל שחלף הזמן, חששה מהשלכות מעשיה ולא הצליחה לפעול באופן שקול"** - הלך רוח המעצים את חומרת התנהגותה במקרה דנן.

עם זאת, יש לשקול כל מקרה על פי נסיבותיו המיוחדות ונסיבותיו האישיות של הנאשמת כאינדיבידואל ולאזן בצורה ראויה ביניהן לבין מדיניות הענישה האמורה {ע"פ 291/81 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד לה (4) 438, 442 (1981); ע"פ 1319/09 כהן נ' מדינת ישראל (13.5.09)}.

אין חולק כי עבירה זו עומדת בסתירה תהומית לאישיותה של הנאשמת להיותה אדם נורמטיבי, פועלה, אורחות חייה, מקצועה כסייעת בגן ילדים וכפי שהדבר בא לידי ביטוי בתסקיר שרות המבחן, בעדות עדת ההגנה ובדברי החרטה הכנים של הנאשמת במכתבה למתלוננת.

נתתי דעתי לתסקיר שרות המבחן ולהמלצתו הטיפולית, יחד עם זאת, חומרת מעשיה של הנאשמת והאינטרס הציבורי אינם מאפשרים לקבל את המלצתו של שירות המבחן. שיקוליו של שירות המבחן אינם חופפים בהכרח את שיקוליו של בית המשפט מאחר ובית המשפט מופקד על הראייה הכוללת ועליו לשקול ולאזן בין שיקולים רבים ומגוונים, ובהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין לשיקול ההלימה מעמד בכורה לצד שיקולי שיקומו של הנאשם:

"...בית המשפט מופקד על השלם להבדיל מן הקטע או המקוטע ..." {ראה, רע"פ 7389/13 טייטלבוים (17/12/13), רע"פ 5212/13 שמעון (29/8/13)}.

העונש המקסימלי שקבע המחוקק לצד עבירה זו 7 שנות מאסר, יש בו כדי לבטא את החומרה הרבה מבחינת טיב העבירה ומידת הפגיעה באינטרס הציבורי.

גם הפסיקה ראתה במשקפים מחמירות אלה את התיקון לחוק, תוך הטעמת הכשל המוסרי שבהפקרה; ראה ע"פ 2706/13 קרני נ' מדינת ישראל (פורסם בבנו), פסק הדין של השופט ג'ובראן: **"... הותרת אדם פגוע לאנחות היא בלתי מוסרית בכל קנה מידה אפשרי, שהשכל הישר והמצפון האנושי אינם יכולים להכיל"**.

כך עולה גם מהצגת ההצעה בקריאה ראשונה בכנסת על ידי ח"כ משה מטלון וח"כ בילסקי מיוזמי החוק (דברי הכנסת, ב' בתמוז תשע"א (4/7/11), הכנסת השמונה עשרה, עמ' 23186) **"... לאחר שקרתה לך תאונה, החובה הבסיסית, האנושית, ההומנית, היהודית... היא לעצור, להתקשר ולהזעיק עזרה..."** **"ללא החמרה... ללא אכיפה אמיתית, ללא ענישה... התופעה הזאת הולכת ומתגברת..."** כפי שצוטטו בע"פ 3304/14 בענינו של סולטאן פראן ע"י כבוד השופט רובינשטיין.

וכך קבע כבוד השופט הנדל בע"פ 5516/15 בענינו של פארס נעיראת המוזכר לעיל:

"שיקולי ענישה ביחס לנהג שעבר עבירה של פגע וברח כוללים לעיתים מתח בין המעשה והעושה. יעיד על כך המקרה דנא. המערער נעדר עבר פלילי, ועולה כי הוא תורם רבות למשפחתו. שירות המבחן הדגיש כי הוא עבר את העבירה בשל חרדה שהרגיש לאחר שפגע בקטין. ואולם, הדין שקובע עונשים מקסימאליים גבוהים בעבירה של "פגע וברח" והצורך להרתיע נהגים בפוטנציה מלעבור עבירות כאלו מהווים את הצידוק להחמיר בעבירות אלו, גם על ידי הטלת עונש מאסר לתקופה משמעותית... חברה מתוקנת אינה מוכנה להשלים עם התנהגות זו, כך מבחינה מוסרית, אנושית ומשפטית".

עיינתי בפסקי הדין שהגישה ההגנה ולא מצאתי מקום להקיש מהם גזירה שווה, נסיבותיהם שונות וחומרת המעשים אינה עומדת בקנה אחד עם המקרה דנן.

ביקשתי לזקוף לזכותה של הנאשמת כל נתון ונתון שהדגישו הפרקליטים המלומדים, נסיבותיה האישיות, מצבה המשפחתי, הודאתה באשמה המלמדת על נטילת אחריות והכאה על חטא, מצבה של המתלוננת לאחר התאונה כמפורט בעובדות כתב האישום.

התחבטתי רבות, האם ניתן להימנע מהטלת עונש של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה על הנאשמת ומצאתי כי גם אם ראויה הנאשמת של ימוצה עימה הדין כעתירת המאשימה, העונש המתאים גם לאחר כל השיקולים והתחשביויות לקולא, הינו עונש מאסר לריצוי ממשי שלא בדרך של עבודות שירות.

סוף דבר

אשר על כן, הנני גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

- א. 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל.
- ב. 6 חודשי מאסר על תנאי שלא תעבור במשך שלוש שנים מיום שחרורה מבית המאסר עבירה לפי סעיף 64 א' לפקודת התעבורה או נהיגה ללא רשיון נהיגה מעבר ל-24 חודשים או נהיגה בזמן פסילה.
- ג. הנני פוסל את רשיון הנהיגה של הנאשמת לכל סוגי הרכב לתקופה של 5 שנים מיום פסילתה המנהלית, 26.8.2016. מאחר ורשיון הנהיגה מופקד במזכירות בית המשפט אין צורך בהפקדה נוספת.
- ד. הנני מטיל על הנאשמת פיצוי בסך 7000 שקלים לטובת המתלוננת, הפיצוי יופקד בתיק בית המשפט ב-3 תשלומים שווים החל מיום 28/3/18 ובכל 28 לחודש שלאחריו.
- ה. הנאשמת תחל את ריצוי המאסר ביום 11/2/18 בו תתייצב עד השעה 10:00 בכלא נווה - תרצה.
- ו. ניתן בזאת צו עיכוב יציאה מן הארץ, תחתמנה ערבות עצמית וצד ג' בסך 5000 ₪ על ידי בעלה של הנאשמת, מר יעקב אוטמזגין.

באחריות הנאשמת לעתור לביטול הצו בתום ריצוי עונש המאסר.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום י' טבת תשע"ח, 28/12/2017 במעמד הנוכחים.

אורן בועז, שופט

הוקלדעלידיאפרתויוצמן